

Wykluczenie z pozwu zbiorowego

Na postanowienie sądu o składzie grupy w postępowaniu grupowym służy klasyczne zażalenie do sądu drugiej instancji – uznał Sąd Najwyższy.

W sprawie 300 frankowiczów reprezentowanych przez rzecznika konsumentów w Szczecinku sąd okręgowy ustalił skład grupy, co zaskarżył Bank BPH, domagając się wyłączenia części osób. Bank miał wątpliwości, do którego sądu skierować zażalenie, i złożył dwa: jedno do SA w Gdańsku, a drugie do innego składu tego SO. Wskazał, że nie ma przepisów wskazujących sąd właściwy do rozpoznania zażalenia w takiej sprawie, a praktyka sądów jest rozbieżna po wejściu dużej noweli k.p.c. w 2019 r.

Rozpatrując zażalenie, SA powziął wątpliwości, które sformułował w pytaniu prawnym do SN: Czy po wejściu w życie noweli k.p.c. z 4 lipca 2019 r. na postanowienie o składzie grupy zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, zażalenie przysługuje do sądu drugiej instancji czy też do innego składu sądu pierwszej instancji?

Sędziowie wskazali, że na postanowienie o składzie grupy przysługuje zażalenie, a przed nowelą rozpoznawał je sąd wyższego szczebla. Nowe przepisy wprowadziły jednak tzw. zażalenie poziome, do innego składu sądu pierwszej instancji, określając zamknięty katalog orzeczeń podlegających zaskarżeniu w tym trybie. Nie ma w tym katalogu zażalenia na skład grup w postępowaniu grupowym.

Jedno ze stanowisk zakłada, że odwołanie do wyższego szczebla nadal jest zasadą. Drugie wskazuje, że skoro sąd pierwszej instancji ma kompetencje do ustalenia składu grupy, to ma też kompetencje do rozpoznania (w innym składzie) zażalenia na to postanowienie.

Sąd zauważa, że ustawodawca nadał postępowaniu grupowemu szczególną rangę, przewidując, że sprawy te rozpoznawane będą przez trzyosobowy skład SO – co też może przemawiać za tym, aby zażalenia od postanowień wydawanych w takim składzie były poddane kontroli wyższej instancji.

SN (sędziowie SN Jacek Grela, Marcin Łochowski i Mariusz Łodko) opowiedział się za odwołaniem do wyższej instancji, podejmując uchwałę, że na postanowienie sądu pierwszej instancji o składzie grupy w postępowaniu grupowym przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji.

– Odmowa statusu członka grupy znaczy dla tej osoby zakończenie postępowania, tożsame w skutkach ze zwrotem pozwu. Zostaje jej tylko skorzystanie z pozwu indywidualnego i nie ma już możliwości ponownego przystąpienia do postępowania grupowego – ocenia mec. Dominik Gałkowski z kancelarii Kubas Kos Gałkowski. – Szybsze rozpoznanie zażalenia (w trybie poziomym) nie powinno być w tym postępowaniu decydujące, bo z natury wymaga więcej czasu ze względu na wstępne etapy badania sprawy. Lepszą ich weryfikację zapewnia sąd apelacyjny, co ma duże znaczenie dla dalszego postępowania.

Sygnatura akt: III CZP 51/22

Opracowanie: Marek Domagalski

Pierwotnie tekst ukazał się: Rzeczpospolita, 14.02.2022